

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0217U004161

Державний реєстраційний номер: 0115U003076

Відкрита

Дата реєстрації: 18-01-2017

1. Етапи виконання

Номер етапу: 2

Назва етапу: Моделювально-експериментальний. Апробація створеної на варіативній основі експериментальної методики навчання української літератури в старших класах.

Початок етапу: 01-2016

Закінчення етапу: 12-2016

Вид звітнього документа: Проміжний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02141221

Підпорядкованість: Національна академія педагогічних наук України

Адреса: 04053, м.Київ, вул. Січових Стрільців, 52-Д

Телефон: 481-37-71

E-mail: red_umlsh@ukr.net

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02141221

Адреса: 04053, м.Київ, вул. Січових Стрільців, 52-Д

Підпорядкованість: Національна академія педагогічних наук України

Телефон: 481-37-12

E-mail: nauk_org_undip@ukr.net

Інше: http:

Інше:

Інше: undip.org.ua

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6551030

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 344.614 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Науково-методичне забезпечення навчання української літератури в старшій школі

Назва роботи (англ)

The Scientifically-methodical providing of studies of Ukrainian literature is at senior school

Реферат (укр)

Упродовж звітнього періоду наукові співробітники відділу навчання української мови та літератури (підрозділ навчання літератури) працювали над реалізацією завдань моделювально-експериментального етапу дослідження з теми "Науково-методичне забезпечення навчання української літератури в старшій школі". Дослідження прикладне. Найважливіші досягнення за звітний період: проведено моніторинг процесу навчання української літератури з метою визначення якості чинного науково-методичного забезпечення, результати якого засвідчили його часткову невідповідність поставленим завданням освітньої галузі "Мови і літератури" Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, інноваційним соціокультурним і освітнім викликам; вивчення організаційних, психолого-педагогічних, науково-методичних, об'єктивних і суб'єктивних умов, що впливають на ефективність навчання літератури, дало підстави для висновку, що найвагомішим чинником є рівень фахової і психологічної готовності вчителя-словесника до реалізації актуальних завдань сьогодення; зафіксовано труднощі в розумінні вчителями-словесниками сутності сучасних вимог до літературної освіти, стереотипність поглядів на роль підручника у формуванні компетентного учня-читача, домінування "традиційних" прийомів, видів, форм роботи з навчальною книжкою; виявлено фрагментарний характер звернення вчителів-словесників до методики особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання; підтверджено необхідність підвищення рівня фахової підготовки учителів-словесників до реалізації ідей особистісно зорієнтованого і компетентнісного підходів у навчанні української літератури; створено концепцію підручника української літератури для 10 класу (базовий рівень), у якій реалізовано ідеї особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання; визначено змістове наповнення і структуру методичного апарату підручника української літератури для 10 клас; сформовано перелік критеріїв оцінювання відповідності підручника засадам особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання; розроблено й експериментально апробовано інноваційне науково-методичне забезпечення, що містить підручник і хрестоматію з української літератури для 10 класу (базовий рівень); сформовано перелік ефективних методів, прийомів, видів, форм роботи, які забезпечують ефективне засвоєння навчального матеріалу з літератури: інтерактивне навчання, технології читання і письма для розвитку критичного мислення, метод проектів, ситуативне навчання та ін.; підготовлено опитувальники й проведено анкетування учнів 10 класів і вчителів-словесників щодо ступеня реалізації в розробленому підручнику української літератури ідей особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання; узагальнено результати проведеного опитування, які підтвердили необхідність розроблення навчально-методичного забезпечення на засадах компетентнісного, особистісно орієнтованого і діяльнісного підходів. Загальна кількість праць за темою дослідження - 30; з них - 21 стаття, 5 тез, 4 методичні рекомендації.

Реферат (англ)

During the reporting period, the academic staff of the Ukrainian Language and Literature Teaching Department (subdivision of literature training) worked on implementing the tasks of the search and module phase of the study on "Scientific and methodological support of training Ukrainian literature at high school". The study is applied. During the reporting period, the major achievements were the following: monitoring of the process of learning Ukrainian literature to determine the quality of existing scientific and methodological support, the results of which showed partial inconsistency with the set objectives of the educational sector "Language and Literature" of the State standard of basic and complete General secondary education, innovative social, cultural and educational challenges. The study of organizational, psycho-pedagogical, scientific-methodical,

objective and subjective conditions that influence the effectiveness of training literature, gave grounds for the conclusion that the most important factor is the level of professional and psychological readiness of the teacher of Russian language and literature to the implementation of the urgent tasks of our time. Difficulties in understanding teachers' in the essence of modern standards to literary education, stereotyping views on the role of the textbook in the development of competent student-reader, the dominance of the "traditional" methods, types, forms of work with educational book were considered. The piecemeal treatment of teachers-philologists to the methodology of student-centered and competence-based learning was revealed. The need to enhance the level of training teachers-philologists to the implementation of the ideas of student-centered and competence-based approaches in teaching Ukrainian literature was recognized. The concept of Ukrainian literature textbook for grade 10 (basic level), which implements the idea of student-centered and competence-based learning was created. The content and the structure of the methodology of Ukrainian literature textbook for grade 10 were determined. A list of assessment criteria according to the textbook principles of student-centered and competency-based training was provided. An innovative scientific and methodological support, which contains a tutorial and a textbook in Ukrainian literature grade 10 (basic level) was developed and experimentally tested. A list of effective methods, techniques, types, forms of work, which ensure the effective mastering of a teaching material for literature: interactive learning, technology, reading and writing for development of critical thinking, project-based learning, situated learning, etc.; was developed and experimentally tested. The questionnaires were prepared and the survey of 10th grade students and teachers-philologists were conducted to determine the degree of implementation of the Ukrainian literature textbook ideas student-centered and competence-based learning; the results of the survey, which confirmed the need for the development of training and methodological support on the basis of competence, personality-oriented and activity approaches.) were summarized. The total number of works on the subject of the study is 30; they include 21 articles, 5 abstracts, 4 methodological recommendations.

Індекс УДК: 37.03, 373.5.016:821.161.2

Коди тематичних рубрик НТІ: 14.07.03

6. Науково-технічна продукція (НТП)

7. Бібліографічний опис

Загальна кількість праць за темою дослідження – 30; з них – 21 стаття, 5 тез, 4 методичні рекомендації. Методичні рекомендації: Методичний коментар щодо вивчення української літератури у 5-11 класах загальноосвітніх навчальних закладів у 2016–2016 навчальному році / А. М. Фасоля, О. Ю. Котусенко, Г.Л. Бійчук, Т.О. Яценко // Українська мова та література. 5-11 класи : навчальні програми, методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу в 2016 / 2017 навчальному році з коментарем провідних фахівців. – Х. : Ранок, 2016. – С. 8-22; Методичні рекомендації щодо вивчення української літератури у 5-11 класах загальноосвітніх навчальних закладів у 2016–2017 навчальному році з урахуванням змін у програмах / А. М. Фасоля, О. Ю. Котусенко, Г.Л. Бійчук, Т.О. Яценко // Українська мова і література в школі. – 2016. – № 5. – С. 2-12; Фасоля А. М. Методичні рекомендації "Експертиза підручника з української літератури: сутність, особливості, алгоритм підготовки" [Електронний ресурс] / А. М. Фасоля. – Режим доступу: HYPERLINK "http://undip.org.ua/ep/files/Експертиза%20рукопису%20підручника%20з%20української%20літератури.pdf". Статті: Бійчук Г. Л. Основні етапи створення підручника з української літератури в старшій школі: проектування і застосування в умовах особистісно зорієнтованого і компетентнісного підходів / Г. Л. Бійчук // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць / Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук. – Випуск 16. – К. : Пед. думка, 2016. – С. 35-42; Тименко В. М. Календарно-тематичне планування. 8 клас. I семестр / А.М. Фасоля, В.М. Тименко // Українська мова і література в школі. – 2016. – № 5. – С. 13-19; Тименко В. М. Психолого-педагогічні умови розвитку літературних здібностей старшокласників / В.М. Тименко // Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика : зб. наук. праць. – Випуск 9. – К. : Інститут обдарованої дитини, 2016. – С. 27 – 32; Уліщенко В. В. Розвиток аналітико-синтетичних умінь учнів в інтерсуб'єктному навчанні української літератури / В. В. Уліщенко // Наукові записки. Серія педагогічні науки. – Педагогіка. Історія. – Випуск CXXVIII (128). – Київ : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2016. – С.213-221; Уліщенко В. В. Compliance with the principles of intersubjectivity in education as key to the development of critical thinking of schoolchildren / В. В. Уліщенко // Sntercultural communication. – 2016. – № 1/1. – Р.37-50; Фасоля А. М. Роль організаційно-діяльнісних умінь у формуванні компетентного учня-читача / А.М. Фасоля // Українська мова і література в школі. – 2016. – № 2. – С. 34-38; Яценко Т. О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у шкільному вивченні літератури / Т.О. Яценко // Українська мова і література в школі. – 2016. – № 2. – С. 25-28; Яценко Т. О. Інформаційно-комунікаційне забезпечення процесу вивчення української літератури в школі / Т. О. Яценко // Наукові записки : зб. наук. пр. / М-во освіти та науки України, Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. – № 3. – (Серія

"Психолого-педагогічні науки"). - С. 64-70; Яценко Т. О. Особистісно орієнтоване навчання як закономірна тенденція розвитку сучасної шкільної літературної освіти / Т. О. Яценко // Теоретична і дидактична філологія : зб. наук. пр. / М-во освіти та науки України, ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький держ. ун-т ім. Григорія-Сковороди". - Переяслав-Хмельницький : ФОБ "Домбровська Я.М.", 2016. - Вип. 23. - (Серія "Педагогіка") - С.76-85; Яценко Т. О. Підручник української літератури в контексті сучасних освітніх завдань / Т.О. Яценко // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т педагогіки. - Київ : Педагогічна думка, 2016. - Вип. 17. - С.560-567; Яценко Т. О. Специфіка уроку української літератури в умовах інформатизації навчального процесу / Т.О. Яценко // Українська мова і література в школі. - 2016. - №4. - С.19-23; Biichuk H. L. Electronis text book: de signing and appli cationin terms of personaland competence - based / H. L. Biichuk // Intercultural communication. - 2016. - №1/1. -155-165.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 21

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Бійчук Галина Леонідівна

Тищенко Валентина Миколаївна

Уліщенко Віолета Валентинівна

Фасоля Анатолій Миколайович

Яценко Таміла Олексіївна

Керівник організації:

Топузов Олег Михайлович

Керівники роботи:

Фасоля Анатолій Миколайович

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності

УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.